

- Regioburgemeesters

• Politieberaden

Adres Utrechtseweg 2
3732 HB De Bilt
Postadres Postbus 238
3970 AE Driebergen
Telefoon 030 – 634 84 44
Fax 030 – 634 84 99
Internet www.vtspn.nl

- De minister van Veiligheid en Justitie
De heer I. Opstelten
Postbus 20301
2511 EX Den Haag

Behandeld door Ilona Kalksma
Directe telefoon 030-6348432
E-mail Ilona.kalksma@vtspn.nl

Onderwerp

Consultatie ontwerpplan

Datum 6 november 2011

Ons kenmerk 2011100954

Uw kenmerk

Blad

Bijlage(n)

Heer/eerste Heer Minister,

- Op 17 oktober heb ik van u ter consultatie het concept ontwerpplan nationale politie ontvangen. In ons, als constructief ervaren, overleg van 31 oktober j.l. hebben de regioburgemeesters u reeds mondeling hun hoofdpunten van commentaar gegeven. Wij zijn blij dat u in dit overleg heeft toegezegd het ontwerpplan aan onze opmerkingen aan te passen. Bijgaand ontvangt u zoals afgesproken onze opmerkingen ook nog schriftelijk. Een aantal regioburgemeesters stuurt u daarnaast nog separaat een aanvullende reactie.

Ter consultatie ligt een zeer uitgebreid ontwerpplan dat in korte tijd tot stand is gekomen en dat voorziet in een grote en complexe reorganisatie van de Nederlandse Politie. Er worden niet alleen nieuwe eenheden gevormd, maar alle onderdelen van de politie worden anders ingericht. De invoering van nationale politie gaat hiermee verder dan alleen uitvoering geven aan de beoogde centralisering en uniformering van het beheer. De regioburgemeesters vrezen dat alle aandacht van de politie de komende periode uit zal gaan naar de vorming van de nieuwe organisatie en dat dit ten koste kan gaan van de concrete resultaten van de politie.

Daarbij komt, dat in het ontwerpplan de focus van de politie vooral lijkt te liggen op de minister en op de realisering van de door de minister vastgestelde *landelijke* prioriteiten. In tegenstelling tot het gestelde in hoofdstuk 6 van het plan is de minister niet overall verantwoordelijk voor de veiligheid. De burgemeester is immers verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de veiligheid in zijn of haar gemeente. De regioburgemeesters hechten er aan te benadrukken dat het niet zo kan zijn dat de minister in deze bevoegdheid treedt en dat hij via zijn hiërarchische lijn naar de korpschef stuurt op de acties van de politie in een gemeente. Dit is de reden waarom de regioburgemeesters van mening zijn dat duidelijk in het ontwerpplan moet zijn dat de minister verantwoordelijk is voor het beheer en dat het gezag bepaalt wat de prioriteiten van de regio zijn en op welke wijze basiseenheden en districten worden vormgegeven en hoe de sterkte in de regio verdeeld

- wordt over de basiseenheden, districten en het regioniveau en over de werkprocessen

regioburgemeesters

Onderwerp Consultatie ontwerpplan

Datum 6 november 2011

Blad

daarbinnen. Dit is niet aan de minister noch aan de nationale korpschef. Het zgn. formatieplan van het nationale korps zal aldus volgend moeten zijn aan de sterkteverdeling zoals bepaald door het gezag en vastgelegd in het regionaal beleidsplan en niet andersom. Dit alles moet duidelijk tot uitdrukking worden gebracht in het ontwerpplan. Voor het overige zou hoofdstuk 6 ons inziens volledig verwijderd kunnen worden.

Zoals ook in de klankbordgroep van 31 oktober is aangegeven, is de positie van de regioburgemeester nog steeds niet goed vormgegeven. In de strategieconferentie van 12 september hebben wij met elkaar afgesproken dat de rol van de regioburgemeester expliciet zou worden gemaakt. Zowel in het ontwerpplan als in de nota naar aanleiding van het verslag behorend bij het wetsvoorstel tot invoering van nationale politie komt nu wederom het beeld terug van een functionaris zonder bevoegdheden. Dat is volstrekt ten onrechte. De regioburgemeester kan de rol zoals u die meerdere keren aan ons heeft geschetst niet waarmaken als daar geen formele bevoegdheden bij zijn. Dit is ook van belang voor de positie van de Hoofdofficier van Justitie, die immers gezamenlijk met de regioburgemeester op regionaal niveau dient te opereren.

In de bijlage ontvangt u onze gedetailleerde reactie. Ik verzoek u het ontwerpplan op de door ons aangegeven punten aan te passen alvorens overgegaan wordt tot de volgende fase van het inrichtingsproces.

Met de meeste hoofacten,

J.J. van Aartsen

Voorzitter Overleg van Regioburgemeesters

Bijlage bij brief "reactie op ontwerpplan nationale politie" d.d. 6 november.

Algemeen:

- De reorganisatie van de politie is gestart met als één van de belangrijkste doelen een efficiëntere bedrijfsvoering door het beheer te uniformeren en te centraliseren. In het ontwerpplan wordt echter het beeld geschetst van een reorganisatie die de politie tot in de haarvaten gaat raken. Niet alleen worden korpsen samengevoegd tot 10 eenheden, maar ook de omvang en taken van districten en basiseenheden wordt aangepakt. In het ontwerpplan ontbreekt de onderbouwing van de gemaakte keuzes en wat de beoogde wijzigingen bijdragen aan verbetering van de veiligheid voor de burger.
- In het ontwerpplan staat aangegeven dat de beoogde reorganisatie gefaseerd ingevoerd wordt. Wat hiermee bedoeld wordt, is niet nader ingevuld. Dit lijkt er op te duiden dat de politieorganisatie aan de vooravond staat van een lange reorganisatieperiode met een grote kans voor verstarring van de organisatie met alle gevolgen van dien voor de politieprestaties. Regioburgemeesters hechten er aan dat de reorganisatie niet te lang gaat duren. Graag worden de regioburgemeesters betrokken bij het faseringsvoorstel.
- Positief ervaren wij het dat in het ontwerpplan binnen de regionale eenheden is gekozen voor robuuste basisteams, waarin op eigen kracht de basispolitietaken op het gebied van zowel noodhulp, handhaving en wijkzorg als opsporing (VVC en verplegers) kunnen worden uitgevoerd. Wij achten dit een essentiële voorwaarde om aan het politiewerk lokaal georiënteerd, dicht bij de burger en samen met de partners uitvoering te kunnen geven".

Gezag:

- Opmerkelijk is dat de rol van het gezag in de aansturing van de politie in het ontwerpplan slechts zeer beperkt en regelmatig onjuist aan de orde komt. Dit terwijl de rol van de minister van Veiligheid en Justitie zeer uitgebreid beschreven staat. De minister krijgt daarbij bevoegdheden toebedeeld die hij wettelijk niet heeft. Zo wordt in hoofdstuk 6 aangegeven dat de minister van Veiligheid en Justitie overall verantwoordelijk is voor de veiligheid. Dit gaat voorbij aan de verantwoordelijkheid van de burgemeester die in zijn eigen gemeente verantwoordelijk is voor de veiligheid. In het ontwerpplan moet als uitgangspunt worden opgenomen dat de minister verantwoordelijk is voor het beheer en dat het gezag bepaalt wat de prioriteiten van de regio zijn en hoe de sterkte in de regio verdeeld wordt over de basiseenheden, districten en het regioniveau en over de werkprocessen daarbinnen. Dit moet duidelijk tot uitdrukking worden gebracht in het ontwerpplan. Voor het overige zou hoofdstuk 6 volledig verwijderd kunnen worden.
- Onduidelijk is wat de verhouding is tussen het formatieplan dat de korpschef vaststelt en de sterkteverdeling binnen de regionale eenheid die – zoals wettelijk voorgeschreven - opgenomen wordt in het regionaal beleidsplan en wordt vastgesteld door de burgemeesters uit de regio en de HovJ. Naar de mening van de regioburgemeesters moet het formatieplan volgend zijn aan de sterkteverdeling zoals regionaal door het gezag vastgesteld wordt en niet andersom. Het gezag is conform de conceptwet niet alleen verantwoordelijk voor de prioriteitstelling maar ook voor de capacitaire inzet van de politie.
- Indien in het kader van het inrichtingsplan keuzes worden gemaakt bepaalde werkprocessen die nu regionaal georganiseerd zijn op te schalen naar landelijk niveau moet dit in overeenstemming met het gezag gebeuren en moet geborgd zijn dat het gezag blijft bepalen waar en wanneer deze diensten worden geleverd, op die momenten dat daaraan behoefte bestaat. Het opschalen van deze taken levert capaciteitswinst in het operationele proces. Het gezag, i.c. de burgemeesters, dienen betrokken te zijn bij de wijze waarop deze efficiency winst verdeeld wordt over de politie. Het is immers realistisch dat winst die in "blauw" wordt

geboekt, ook aan de beschikbare capaciteit voor handhaving en toezicht in de openbare ruimte ten goede komt. Op dit punt houden wij graag de vinger aan de pols.

- In het ontwerpplan wordt ingegaan op het zgn. op- en afschalen van de politie. Aangegeven wordt dat opschalen altijd betekent dat capaciteit tijdelijk wordt verplaatst. Opmerkelijk is de zin: "Indien de situatie hier om vraagt vindt afstemming met de gezagen plaats". De keuze om al dan niet op te schalen bij incidenten kan naar de mening van de regioburgemeesters niet plaats vinden zonder overleg met het bij het betreffende incident bevoegde gezag. In hoofdstuk 4 wordt verder aangegeven dat als de aanpak van een veiligheidsprobleem er om vraagt een districtschef kan beslissen extra capaciteit uit de recherche dan wel uit basiseenheden in te zetten. Onduidelijk is wat de rol van het gezag hierbij is. Het kan toch niet zo zijn dat er op zo'n moment zonder overeenstemming met het gezag met capaciteit geschoven wordt. Dit soort verschuivingen gaan immers ten koste van andere werkzaamheden. In hetzelfde hoofdstuk staat dat ook de korpsleiding interventies kan plegen en capaciteit en kwaliteit uit regionale eenheden ter beschikking kan stellen. Ook hier wordt niet aangegeven wat hierbij de rol van het gezag is. De regioburgemeesters zijn van mening dat dit soort interventies alleen kunnen gebeuren in overeenstemming met de betreffende regioburgemeester.

Lokale verankering:

- Lokale verankering van politie wordt in het voorliggende ontwerpplan met name gekoppeld aan de verplichting dat gemeenten lokaal integraal veiligheidsbeleid moeten gaan opstellen. Er wordt ingegaan op wat er in het integraal veiligheidsbeleidsplan zou moeten komen te staan en wie hierbij betrokken moeten worden. Aangezien het hier gaat om een gemeentelijk plan is dit echter niet aan de politie. De lokale verankering van de politie zou ook niet verbonden moeten zijn aan het hebben van een planverplichting voor de gemeenten, maar moet in de haarvaten van de politieorganisatie zitten. Onder aansturing van het gezag opereert de politie op lokaal niveau, dit ongeacht of er een plan is of niet. Aan de wijze waarop de politie nu zelf lokaal verankerd wordt, wordt zeer beperkt aandacht geschonken.
- In het plan staat aangegeven dat op lokaal niveau elke burgemeester en de officier van justitie één herkenbare en aanspreekbare politiefunctionaris krijgen. Onduidelijk is echter wat het mandaat van deze politiefunctionaris is. De regioburgemeesters zijn van mening dat deze functionaris op aangeven van het gezag de ruimte moet hebben zelfstandig besluiten te nemen zonder dat er eerst overleg moet plaatsvinden met de regionale leiding dan wel de landelijke korpsleiding.
- Positief in het kader van de lokale verankering is dat de beleidscyclus van de politie aangesloten wordt op de ritmiek van de gemeentelijke beleidscyclus.
- In het ontwerpplan ontbreekt de streefnorm van gemiddeld 1 wijkagent op de 5000 inwoners. Daarnaast wordt aangegeven dat de wijkagent 80% werkzaamheden verricht voor de wijk. Dit zou moeten zijn dat de wijkagent 80% van zijn tijd in de wijk aanwezig is. Verder wordt de norm om bij prioriteit 1 meldingen binnen 15 minuten te plaatse te zijn niet genoemd in het plan.
- Het gezag moet betrokken worden bij de lokatie waar de wijkteams gehuisvest worden.
- Op verschillende niveaus van de opsporing worden stuurploegen ingericht. Onduidelijk is wie in deze stuurploegen zitting nemen. Gezien de relatie tussen strafrecht en openbare orde handhaving ligt het voor de hand dat in stuurploegen ook het openbaar bestuur vertegenwoordigd is.

Landelijk overleg minister - regioburgemeesters

- Op pagina 52 wordt ingegaan op het overleg dat in de wet staat opgenomen tussen minister en regioburgemeesters en vz College van PG's. In tegenstelling tot het gestelde in het

ontwerpplan is dit overleg niet bedoeld om draagvlak te creëren, maar is het bedoeld om te borgen dat het beheer ten alle tijden aangesloten blijft bij het gezag.

- In het ontwerpplan wordt ingegaan op het beheersplan. Gezien de relatie tussen gezag en beheer ligt het voor de hand dat het beheersplan niet eerder wordt vastgesteld door de minister nadat overleg is geweest tussen minister, voorzitter College van PG's en regioburgemeesters als vertegenwoordigers van het gezag. Hetzelfde geldt voor wijzigingen in de verdeling van sterkte over de regionale en landelijke eenheden.

Basisteam/district/regionaal:

- In het ontwerpplan wordt aangegeven dat voor de omvang van de basisteams een bandbreedte van 60 fte tot 200 fte wordt aangehouden. Verdere onderbouwing zal pas in het inrichtingsplan worden gegeven. De regioburgemeesters gaan er vanuit dat de geografische ligging (welke gemeenten delen samen een basisteam) en de omvang van de basisteams met instemming van het gezag bepaald worden. Het is van belang dat hierbij geen centrale blauwdrukken voor het gehele land worden afgegeven. Er moet hier zoveel mogelijk flexibiliteit zijn zodat de indeling zo goed mogelijk kan aansluiten op hetgeen lokaal aan veiligheid nodig is
- Hetzelfde geldt voor het districtelijke niveau, waar in het ontwerpplan uit wordt gegaan van een omvang van zo'n 500 a 900 fte. Het is aan het gezag om te bepalen welke gemeenten met elkaar een district vormen, of hierbij aangesloten wordt aan het veiligheidsregio niveau of niet en hoe de sterkte binnen het district verdeeld wordt. Daarnaast verzoeken wij om voldoende flexibiliteit in zowel de onder- als bovengrens die gehanteerd wordt.
- Het gezag moet kunnen sturen op de inzet van de flexibele capaciteit die op districtelijk niveau voorzien wordt.
- In paragraaf 5.3.4 wordt gesproken over het Regionaal Operationeel Centrum. In het ontwerpplan wordt echter gesproken over een monodisciplinair operationeel centrum. Graag merk ik op dat er ruimte dient te zijn voor het multidisciplinair inrichten van het Regionaal Operationeel Centrum.
- Een aantal regioburgemeesters pleit er voor een aantal nu (boven)regionaal georganiseerde taken die met de komst van nationale politie dreigen te vervallen dan wel opgeschaald dreigen te worden binnen de regionale eenheden te houden, zoals de beredenen en de havenpolitie.

Beheer:

- Het ontwerpplan gaat uit van een Politiedienstencentrum (PDC) bestaande uit 5 kolommen (Financiën, HRM, Facilitaire Zaken, Communicatie en ICT). Elke kolom krijgt een eigen directeur en er wordt niet voorzien in een overkoepelende directeur PDC. De directeur Bedrijfsvoering in de korpsleiding wordt verantwoordelijk voor de aansturing van de directeurs (blz. 48). In het plan wordt in hoofdstuk 6 (blz 63) echter ook aangegeven dat de directeur Financiën een direct mandaat heeft van de korpschef en aan de korpschef verantwoording aflegt. Ook de directeur Communicatie valt direct onder de verantwoordelijkheid van de korpschef. Daarnaast is de korpsleiding aangevuld met de landelijk CIO die verantwoordelijk is voor de formulering van de vraag op ICT-gebied. De regioburgemeesters vragen zich af of hoe de integraliteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd kan worden in dit model.
- De directeur bedrijfsvoering in de korpsleiding krijgt al met al een ingewikkelde functie. Hij moet zowel de vraag vanuit de 10 eenheden bij elkaar brengen als zorgen dat het aanbod hierop afgestemd wordt en er ook nog voor zorg dragen dat de verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering (personeel, financiën, facilitair etc.) op elkaar afgestemd worden terwijl hij geen directe verantwoordelijkheid heeft voor ICT en Financiën. Aangezien de keuze wordt

gemaakt voor een zeer beperkte staf die hem daarbij ondersteunt op centraal niveau lijkt dit een schier onmogelijke taak te worden.

- In het ontwerpplan wordt verder aangegeven dat beleid op bedrijfsvoering opgesteld wordt onder verantwoordelijkheid van de PIOFACH directeuren. Hiermee wordt het beleid op de bedrijfsvoering opgesteld in de kolommen en wordt het gekoppeld aan de uitvoering. De vraag is op welke manier integraliteit van beleid en aansluiting van het beleid bij de wensen van de regionale eenheden kan worden gegarandeerd. De regioburgemeesters vragen zich af waarom er niet gekozen wordt voor een kleine doch hoogwaardige beleidsstaf op centraal niveau die onder verantwoordelijkheid van de korpsleiding en samen met de professionals uit de eenheden op door de korpsleiding aangewezen onderwerpen beleid ontwikkelen zowel voor de bedrijfsvoering als voor de taakuitvoering.